

نفس بند آمده عسلویه | یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار تا آسمان و دریای پاک در عسلویه

آب، خاک و هوا سه عنصر حیات انسان در هر نقطه از زمین هستند که هر سه عنصر اینجا در عسلویه - در یکی از جنوبی‌ترین نقاط ایران - به دلیل توسعه شتابان صنعت طی ۲۰ سال اخیر - به خطر افتاده‌اند و حالا باید یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار هزینه شود تا بتوان نادیده گرفتن محیط زیست در تمام این سال‌ها را جبران و مشکلات زیست محیطی منطقه را حل کرد.

عسلویه در سال ۱۳۷۷ بر اساس مصوبه شورای عالی مناطق آزاد تجاری و صنعتی برای بهره برداری از منابع نفت و گاز حوزه پارس جنوبی آماده شد و به تدریج لقب پایتخت انرژی کشور را گرفت اما در مقابل می‌توان گفت که عسلویه همزمان در حال تبدیل به پایتخت آلودگی‌های زیست محیطی کشور بود. مهدی زیارتی - رییس محیط زیست منطقه ویژه اقتصادی - انرژی پارس جنوبی - در بازدید خبرنگاران از عسلویه می‌گوید: منطقه اقتصادی انرژی پارس جنوبی برای توسعه بزرگترین میدان گازی دنیا در سال ۱۳۷۷ تاسیس شد. در روزهایی که موضوع برداشت از میدان مشترک گازی با کشور قطر در اولویت قرار گرفت، محیط زیست نادیده گرفته شد و الان پس از ۲۰ سال دغدغه‌های زیست محیطی و سلامت ساکنان و کارمندان مورد توجه قرار گرفته است.

در حال حاضر وسعت منطقه ویژه اقتصادی ۴۲ هزار هکتار است که در این ۴۲ هزار هکتار ۷۰ درصد گاز کشور تولید می‌شود. در فاز یک پتروشیمی‌های منطقه ۱۱ شرکت در حال تولید هستند و یک طرح در حال توسعه است. در فاز دوم پتروشیمی‌ها نیز هفت شرکت در حال بهره‌برداری و ۲۰ طرح در حال توسعه وجود دارد و در مجموع ۲۴ پالایشگاه گازی در حال تولید در منطقه وجود دارد. به گفته زیارتی در هر کدام از این فازها روزانه ۲۰۰ تن گوگرد تولید می‌شود.

نفس بند آمده عسلویه

بر اساس آمار ارائه شده از محیط زیست در سال ۹۶ کیفیت هوای عسلویه ۳۱ روز در شرایط ناسالم برای همه افراد، ۶۰ روز در شرایط خیلی ناسالم و سه روز در شرایط خطرناک قرار داشت. در سال ۹۷ نیز هوای عسلویه به ترتیب ۲۲ روز در شرایط ناسالم برای همه، ۲۸ روز در شرایط خیلی ناسالم و سه روز در شرایط خطرناک بود. در سال ۹۸ نیز هوای عسلویه تا آبان ماه ۱۹ روز در شرایط ناسالم برای همه، ۱۳ روز در شرایط خیلی ناسالم و یک روز در شرایط خطرناک قرار داشت.

آمار رسمی مبنی بر نگران‌کننده بودن وضعیت سلامت مردم عسلویه نداریم

عسلویه بیش از ۶۵ هزار نفر جمعیت دارد؛ جمعیتی که آلودگی را با تمام وجود خود احساس می‌کند. بومیان منطقه به شوخی می‌گویند که آنقدر با دود و آلودگی انس گرفته‌اند که اگر یک روز از عسلویه و هوایش دور شوند نفس کشیدن برایشان دشوار می‌شود. رییس محیط زیست منطقه ویژه اقتصادی - انرژی پارس جنوبی درباره وضعیت سلامت مردم و ادعاهایی مبنی بر وجود فلزات سنگین در ادرار دانش‌آموزان منطقه می‌گوید: ما گزارشی از وزارت بهداشت و دانشگاه علوم پزشکی مبنی بر اینکه ادرار و خون مردم عسلویه آلوده است، نداشته‌ایم همچنین وزارت بهداشت به‌طور رسمی اعلام کرده است که آمار رسمی مبنی بر اینکه وضعیت سلامت مردم عسلویه در مقایسه با سایر شهرستان‌های بوشهر نگران‌کننده است، وجود ندارد.

بر اساس اعلام محیط زیست منطقه عسلویه پالایشگاه‌های گازی و فلرسوزی (مشعل‌سوزی) مهمترین عامل آلودگی هوای منطقه است که در این بین سهم پالایشگاه‌ها از فلرینگ ۹۲ درصد و سهم پتروشیمی‌ها ۸ درصد است.

تصویب سند بهبود وضعیت محیط زیست عسلویه

به گفته زیارتی سند بهبود وضعیت محیط زیست عسلویه طی فروردین ماه امسال در هیات دولت تصویب شد و بر اساس آن یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار بودجه برای رفع آلودگی‌های محیط زیستی منطقه نیاز است. در حال حاضر این سند در کمیسیون زیربنایی صنعت و محیط زیست دولت در انتظار طرح و تصویب بودجه است.

فرهاد قلی‌نژاد - مدیرکل اداره حفاظت محیط زیست استان بوشهر - درباره سند بهبود وضعیت محیط زیست عسلویه توضیح می‌دهد: از سال ۱۳۹۷ سازمان حفاظت محیط زیست به این نتیجه رسید که باید نگاه ویژه‌ای به محیط زیست عسلویه داشته باشد بنابراین برای کاهش آلودگی‌های زیست محیطی در این منطقه، پیشنهاد تشکیل کمیته ملی کاهش آلودگی‌های عسلویه مطرح و تصویب شد که حاصل فعالیت آن تدوین سند کاهش آلودگی‌های محیط زیستی در جنوب استان بوشهر با تاکید بر آلودگی هوا بود.

آلودگی هوای شهر بیدخون بحرانی‌تر از سایر نقاط

آلودگی هوا در همه نقاط عسلویه به یک اندازه نیست و آنطور که مدیرکل محیط زیست بوشهر می‌گوید این آلودگی در شهر «بیدخون» به دلیل نزدیکی به پالایشگاه‌ها و فلرها در شرایط بحرانی‌تری نسبت به سایر نقاط قرار دارد.

شکایت محیط زیست علیه ۸ پالایشگاه

آلودگی هوا تنها بخشی از مشکلات زیست محیطی عسلویه است. نبود مدیریت اصولی بر پسماندهای ویژه و خطرناک و رهاسازی پساب صنعتی به خلیج فارس از موارد دیگری است که در تمام سال‌های صنعتی شدن منطقه نادیده گرفته شده است. قلی‌نژاد در این باره می‌گوید: بسیاری از استانداردهای زیست محیطی در پالایشگاه‌ها به دلیل آنکه در مرحله استقرار ارزیابی و مطالعات زیست محیطی نداشتند، رعایت نشده است. امروزه پالایشگاه‌های عسلویه برای بازیافت گوگرد و تصفیه پساب مشکل دارند به همین دلیل محیط زیست منطقه مجبور شده است که علیه هشت پالایشگاه به دلیل وجود انبارهای روباز گوگرد شکایت کند. راهکار جمع‌آوری این انبارها نیز احداث انبارهای مکانیزه است. از سوی دیگر برخی پالایشگاه‌های گازی تصفیه‌خانه پساب ندارند و تصفیه‌خانه‌های برخی دیگر نیز ناقص است و نمی‌تواند استانداردهای تخلیه به خلیج فارس را رعایت کند. به همین دلیل از سال گذشته مشاوره در زمینه احداث تصفیه‌خانه برای پالایشگاه‌های گازی از کشور

انگلستان به ایران آمده و امروز طرح احداث این تصفیه‌خانه نهایی شده است. پیش‌بینی می‌شود که حدود ۹۰ میلیون دلار برای احداث تصفیه‌خانه پالایشگاه‌های گازی نیاز داشته باشیم.

پساب پتروشیمی‌های فاز یک در عسلویه به پتروشیمی مبین - که جزو صنایع سبز کشور است و وظیفه دریافت پساب‌های صنعتی را دارد - منتقل می‌شود. پساب پتروشیمی‌های فاز دو نیز در حال حاضر تصفیه‌خانه‌ای ندارد و به گفته زیارتی - رییس محیط زیست منطقه ویژه اقتصادی - انرژی پارس جنوبی - برای حل این مشکل تصفیه‌خانه‌ای در پتروشیمی دماوند با هزینه‌ای حدود ۶۵ میلیون دلار در حال احداث است که می‌تواند در بازه زمانی ۱۸ ماهه به بهره‌برداری برسد.

برای مدیریت پسماندهای صنعتی و ویژه در عسلویه سه دانشگاه شریف، بهشتی و تهران وارد عمل شده‌اند و مکان‌یابی برای احداث مجتمع پسماندهای خطرناک انجام شده و به تایید سازمان محیط زیست رسیده است و به گفته مسئولان محیط زیست منطقه در حال حاضر فاز اول این مجتمع در آستانه افتتاح است.

در میان تمام آلودگی‌های عسلویه در سال ۹۷ سه شرکت پتروشیمی این منطقه به عنوان صنعت سبز اعلام شدند همچنین قلی‌نژاد - مدیرکل محیط زیست بوشهر- توضیح می‌دهد که پتروشیمی‌های منطقه ازجمله استان‌دارترین واحدهای صنعتی منطقه محسوب می‌شوند و تعداد زیادی از آنها توانسته‌اند که با استان‌داردهای زیست محیطی منطبق شوند.

میراحمدی که مدیرعامل یکی از پتروشیمی‌های سبز عسلویه است، می‌گوید: صنایع آلاینده موظفند که یک درصد فروش خود را به صندوق محیط زیست برای جبران خسارت پرداخت کنند. اما متأسفانه این پول که رقم کمی هم نیست در نهایت به شهرداری‌ها پرداخت می‌شود. در حالی‌که این اشتباه است و اگر این هزینه به دست سازمان محیط زیست برسد می‌تواند آن را صرف رفع آلودگی‌های منطقه کند.

مخالفت محیط زیست با استقرار پتروشیمی‌های جدید در فاز سه

با وجود اینکه عسلویه با تمام وجودش غرق در آلودگی‌های زیست محیطی و تبدیل به یک معضل ملی شده است زمین فاز سوم پتروشیمی‌ها مکان‌یابی شده و قرار بود که پتروشیمی‌های جدیدی در فاز سوم مستقر شوند اما از صحبت‌های قلی‌نژاد - مدیرکل محیط زیست بوشهر- اینطور می‌توان نتیجه گرفت که در آینده محیط زیست و صنعت در این منطقه زورآزمایی خواهند کرد. او تاکید می‌کند: محیط زیست تاکنون با

استقرار پتروشیمی‌ها در فاز سه مخالفت کرده است چون ابتدا نیاز است که مطالعات ظرفیت سنجی انجام و برآورد شود که قطب انرژی ایران تا چه تعداد دیگر گنجایش صنعت پتروشیمی را دارد. اگر در مطالعات ظرفیت سنجی به این نتیجه برسیم که قدرت خودپالایی محیط پایین است و بیش از این ظرفیت پتروشیمی و پالایشگاه جدید را ندارد، اجازه احداث آن‌ها را نخواهیم داد.